

Aglonas svētki – mūsu sakrālais mantojums

Egita Terēze Jonāne

Šonedēļ, 14. un 15. augustā cilvēku upes plūdis uz Aglonu, lai godinātu Dievmāti Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos. Aglonas svētki – tas ir mūsu sakrālais mantojums. Aglonas bazilikas draudzes ticīgie un brīvprātīgie gadu no gada strādā dienu dienā, lai svēteļniekiem (tā bīskaps Antons Justs sauca visus cilvēkus, kuri svētkos dodas uz Aglonu kājām, ar auto vai autobusu, vai velosipēdu, vai zirga pajūgā) nekas netraucētu sarunāties ar Dievmāti kopīgā Svētās Mises lūgšanā un dziesmā, un individuālā lūgšanā. «Vietējā Latgales Avīzē» uzrunāja draudzes prāvestu, ērgelnieci, adorētāju, altāru rotu veidotāju, pavāri, jumīki, suvenīru veikalā pārstāves un zāles plāvēju.

Aglonas Dievmāte priecējas, ja tu atnes lūgšanu

Aglonas bazilikas draudzes prāvests, priesteris Daumants saka, ka Aglonas Dievmāte cilvēkus gaida katru dienu, turklāt baznīca ir tādas pašas mājas, tikai garīgās, tāpēc draudzes ticīgie un brīvprātīgie tās uztur kārtībā katru dienu. «Arī pirms Aglonas Dievmātes svētkiem sakopjam dievnamu, rotājam altārus, palabojam, kas labojams, uzfrīšinām ar krāsām, kas uzfrīšināms, plaujam zāli. Uzliksim āra telti pie vasaras altāra, kur jau no 11. augusta notiks Svētās Mises (saruna notika 5. augustā – E.T.J.). Palīdzu jumīki, lai apseko jumtu.

Svētkos lielāka slodze būs pavāriem, jo mēs ēdinām bīskapus, priesterus, klēriķus, brīvprātīgos, strādniekus, zemessargus. Noslogoti arī mūsu informācijas centra, suvenīru veikala u.c. darbinieki. Tagad biežāk zvina tālrunis, jo svēteļnieki piesaka naktsmītnes katoļu ģimnāzijā (paredzētas vietas ap 400 cilvēkiem). Piesakās 14. un 15. augusta svētku dievkalpojumiem arī tie, kuriem ir Covid-19 negatīvs tests, bet nav Covid-19 sertifikāta, jo viņi nav vakcinējušies vai pārlimojuši kovidu.» pastāsta prāvests. Tāpat viņš atgādina, ka arī piektdien, 13. augustā, un sestdien, 14. augustā pa dienu personas ar negatīvu Covid-19 testu var pieteikties dalībai svētkos Aglonas bazilikas draudzes informācijas centrā (tāl. +371 25911536 vai e-pasta adrese info.aglona@inbox.lv).

Vaicāts, vai priesterim ir laiks ārpus saimnieciskām rūpēm parunāties ar Dievu un Jaunavu Mariju lūgšanā, prāvests atzīst, ka bez lūgšanas nevar nedz ikdienā, nedz arī svētkos. Viņš lūdz stundu no rīta un stundu vakarā breviāra (grāmata ar stundu liturģijas lūgšanām) lūgšanas.

Bazilikas virtuvē gatavo gardas zupas

Biruta strādā Aglonas bazilikas virtuvē pirmo gadu. Stāsta Biruta: «Šeit esmu jaunākā no visām, tāpēc esmu palīgs citām pavārēm. Pirms svētku nedēļā strādnieku ir maz, tāpēc plašajā bazilikas virtuvē rosos viena pati. Man pašai patīk zupas, tāpēc tās vāru ar īpašu garšu. Cilvēkiem garšo arī sautēti makaroni ar malto gaļu, gaļas salāti un dārzeņi. Svētku nedēļā strādāsim ilgi un daudz, jo katru dienu ēdināsim simtiem cilvēku. Tie būs bīskapi, priesteri, ministranti, brīvprātīgie u.c. Cepsim, sautēsim, vāršim, griezīsim. Draudzes ziedos dārzeņus, medu, ievārijumus.»

Biruta ir sajutusi, ka Dievs palīdz virtuvē, tur visi darbi darās ar prieku un viegli. «Aglonas bazilika ir svētvieta. Strādāt šeit ir liels gods un gandarījums,» saka Biruta.

Prasa svētā, kurš uzdāvinās bērniņu, svētbildi

Aglonas bazilikas suvenīru veikala darbinieces Elvīra un Anita Dievmātes svētkos pārdod daudzus tūkstošus svētbildu ar Aglonas Dievmāti, Jēzu, Svēto Ģimeni, svētajiem un daudzus tūkstošus sveču. Tomēr ir top svētbildes, kuras iegādājas biežāk.

Elvīra pastāstīja: «Cilvēki prasa arī Sv. Jāzepa, Sv. Kristofera, Sv. Akvīnas Toma, Sv. Jura, Sv. Roha, Sargeņģeļa u.c. svētbildes. Kāda sieviete prasīja, kur svētais var palīdzēt ieņemt bērniņu, un mēs ieteicām Aglonas Dievmāti, kas ir brīnumdarītāja. Kad prasa svētā, kurš atbild par mīlestību vai par labklājību, skaidrojam, ka tāda konkrēta svētā nav, ka visu varam lūgt Dievam. Daudzi izvēlas to svētā, kura vārdu viņi nes. Tepat ir pareizticīgo svētbildes, tās pērk gan katoļi, gan pareizticīgie.»

Elvīra iestarpina, ka tas, ko cilvēki iegādājas suvenīru veikalā, tas nav priesterā svētīts, tāpēc šie suvenīri jānosvēta turpat Aglonas bazilikā vai savas draudzes baznīcā.

Vai Elvīra un Anita, uzņemot tūkstošiem svēteļnieku, var piedzīvot Aglonas Dievmātes svētkus? Viņas cenšas apmeklēt Svēto Misi pa dienu vai 15. augusta vakarā.

Spēlē bazilikas ērģeles – divkārti lūdzas

Katrīna ir Aglonas bazilikas ērgelniece trešo gadu. «Spēlēt ērģeles baznīcā – tas ir jauki, bet spēlēt ērģeles Aglonas bazilikā – tas ir divkārti jauki. Muzicējot un dziedot Dievmātes un Dieva godam – tā ir divkārtīga lūgšana. Un ir ļoti daudz skaistu dziesmu, kas veltītas Dievmātei. Man ļoti mīļa ir dziesma «Marij, kad uz tevi raugos,» teic Katrīna. Viņa svētku dievkalpojumu repertuāru gatavo nedēļu. Aglonas Dievmātes svētkos gan muzicēs pieredzes bagātāki ērgelnieki.

Katrīnu piesaista Aglonas bazilika ne tikai ar ērgelnieces darbu, bet arī ar Dievmātes klātbūtni, tāpēc ikdienā un svētkos viņa lūdz Dievmātes palīdzību visam gadam un visos darbos.

Katrīna katram novēlēja šajos Aglonas Dievmātes svētkos piedzīvot Dieva klātbūtni un lūgt Dievmātei to, kas ir visnepieciešamākais.

Pirmo reizi uz Aglonas bazilikas jumta

Jumiķi Valdi uzrunāju brīdī, kad viņš gatavoja sapest bazilikas jumtu. «Pirmo reizi kāpšu uz Aglonas bazilikas jumta, jo tas ir jāuzfrīšina svētkiem. Jāpalūko, vai tas nepadosies lielām lietavām vai stipriem vējiem,» saka Valdis.

Viņš zina no savas pieredzes, ka Dieva klātbūtni var sajūst uz katras baznīcas jumta, bet šoreiz bija pienācis tas brīdis, kad viņam bija jākāp uz Aglonas bazilikas jumta. Vaicāts, ko sagaida šajās dažās stundās, ko pavadis vīrs Aglonas Dievmātes troņa, Valdis ir lakonisks: «Es zinu, ka piedzīvošu kaut ko foršu. Tas taču ir baznīcas jumts. Dievs jau ir tepat.»

Altāru ziedu rotas māksliniece

Priesteris Daumants Skaidrīti uzliedz ar vārdiem «altāru ziedu rotas māksliniece». Skaidrīte, kura sarunas dienā veido svētku vītnes no tīju zariem Pāvesta altāriem, gan atzīstas, ka tas ir visu – priesterā, bazilikas darbinieku un brīvprātīgo – nopelns un darbs. Skaidrīte teic: «Agrāk ziedus ziedoja ticīgie, bet tā kā dārzeņi ir gājuši mazumā, tad tagad ziedo maz, tāpēc ziedus piegādā arī firma. Ziedi nav lēti, piemēram, gliadiolas tagad maksā dārgāk, nekā krizantēmas. Centrālajam altārim kompozīcijai izmantojam 50 krizantēmas un zaļumus.»

Skaidrīte pastāsta, ka Aglonas Dievmātes svētkos šogad košāk rotās vasaras altāri, Pāvesta altāri (abi atrodas bazilikas laukumā) un Aglonas Dievmātes altāri, jo baznīcā dievkalpojumi nenotiks. Kompozīcijās būs ne tikai krizantēmas, gliadiolas, asteres, bet arī lilijas, ko tautā dēvē par baznīcas un priesteru puķi. «Šis darbs – altāru rotāšana – ir atpūta no mana medmāsu pamatdarba. Aglonas bazilika man dod atelpu. Īpaši mīļš man ir Svētā Akvīnas Toma altāris. Rotājot to, esmu sadraudzējies ar šo svētā. Palūdzos pie altāra, un svētais man ļoti palīdz,» stāsta Skaidrīte.

Plaujot zāli, mēro kilometru tūkstošus

Bazilikas strādnieku Jāni sastopu, plaujot zāli ar trimmeri. Viņš joko, ka pa sezonu pieveic tik daudz kilometru, cik svēteļnieki ceļā uz Aglonu sakrāj vairākos gados. «Ja nav lietus, mēroju 28–30 km. Trimmeris bez degvielas sver deviņus kilogramus. Man nevajag fitnesa zāli, jo sezonā nometu svaru par 15 kg. Zāli plaujam četras – sešas reizes sezonā. Tagad noplausim zāli, pēc tam paies svētki un daudzviet tā būs jāpārsēj, jo aizdegtais sveces Krustaceļā nodedzina arī zāli.»

Tāpat Jānis palīdz uzstādīt biktskrēslus bazilikas laukumā, turklāt šogad būs jāizvieto apžogojums, kas sadalīs šo laukumu divos sektoros – vienā atradīsies cilvēki, kuri uzrādīs Covid-19 sertifikātus vai būs pārlimojuši kovidu, bet otrā – tie, kuri būs veikuši Covid-19 testu.

Ja vēlas doties svēteļojumā 14. vai 15. augustā...

Neliela piebilde. Vēl var paspēt sarīkot savu mazo svēteļojumu kājām vai velojot un paspēt uz svētku dievkalpojumiem Aglonā 14. vai 15. augustā, ja starta punkts būs, piemēram, Preiļos (būs jāmēro aptuveni 28 km) vai Maltā (aptuveni 25 km), vai Špoģos (aptuveni 16 km), vai Aglonas stacijā (aptuveni 10 km), vai citā sev ērtā starta vietā.

Skaidrītes, Valda un autores foto

MAF Mediju atbalsta fonds Sabiedrības integrācijas fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Par projekta saturu atbild «Vietējā Latgales Avīzē».